

Ieder kind een gelijke kans

Ondersteuningsplan
2022-2026

Inhoudsopgave

Vooraf	5
Leeswijzer	7
Missie, visie, ambities en doelen	9
1 Ieder kind een gelijke kans	10
1.1 Missie: samen werken aan inclusiever onderwijs	10
1.2 Visie: gelijke kansen in een inclusievere samenleving	10
1.3 Met leidende principes (door)ontwikkelen richting inclusiever onderwijs	11
1.4 Transitie richting 2026	12
1.5 (Centrale) doelen	12
Organisatie	13
2 Samenwerkingsverband Rijn & Gelderse Vallei in beeld	14
2.1 Wie zijn wij?	14
2.2 Een vereniging van 31 samenwerkende schoolbesturen	14
2.3 Samenwerking met ouders	15
2.4 Samenwerking met voorschoolse voorzieningen	16
2.5 Samenwerking met gemeenten	16
2.6 Samenwerking met andere samenwerkingsverbanden	18
Ondersteuning in de praktijk	19
3 Hoe organiseren wij inclusiever onderwijs?	20
3.1 Drie niveaus van ondersteuning	20
3.2 Extra ondersteuning (niveau 2)	22
3.3 Extra ondersteuning specialistisch (niveau 3)	25
Beleidsontwikkeling samenwerkingsverband	27
4 (Door)ontwikkeling richting inclusiever onderwijs	28
4.1 Samen leren, samen innoveren	28
4.2 Drietrapsoplossing	28
4.3 Beleidsontwikkeling: samen met onderwijsprofessionals	29
Beheer en organisatie	31
5 Bedrijfsvoering	32
5.1 Governance	32
5.2 Inrichting werkorganisatie samenwerkingsverband	33
5.3 Eigenaarschap en verantwoordelijkheid van schoolbesturen	34
5.4 Medezeggenschap is goed geregeld	37
5.5 Kwaliteitsbeleid	38
5.6 Planning- en controlcyclus	39
5.7 Inspectie houdt toezicht	40
5.8 Bescherming persoonsgegevens goed geregeld	41

Vooraf

Samen op weg naar inclusiever onderwijs

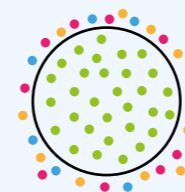
Erbij horen is een van onze belangrijkste sociale behoeften als mens. Ongeacht sociaal-culturele achtergrond, geloof, kleur, intellectueel vermogen, financiële situatie, identiteit, gender of beperking: niemand mag buitenspel staan. Niet op school en niet in de samenleving.

Daarom is het belangrijk dat kinderen elkaar in hun eigen buurt op school ontmoeten, zich daar samen ontwikkelen en samen opgroeien. Als leerlingen van jongs af aan samen onderwijs krijgen, leren ze met elkaar omgaan en zich tot elkaar verhouden. Om die reden is 'inclusiever onderwijs' in de evaluatie van passend onderwijs ook benoemd als stip op de horizon om naartoe te werken. In het huidige regeerakkoord staat hiervoor een termijn van vijftien jaar.

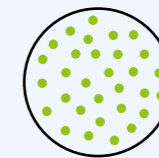
Ook voor ons samenwerkingsverband is het de uitdaging om vanuit waar we nu staan door te groeien naar inclusiever onderwijs. We streven er in eerste instantie naar om leerlingen met een beperking zo te ondersteunen en toe te rusten dat zij naar een reguliere school kunnen gaan. In tweede instantie is het belangrijk dat hun school dichtbij huis is en in derde instantie dat zij samen met leerlingen zonder een beperking onderwijs volgen.

Het onderwijs past zich dus aan, aan de onderwijsbehoeften van de leerlingen. De eventuele ondersteuning die een leerling nodig heeft, wordt zo veel mogelijk in de reguliere school georganiseerd¹ en wanneer nodig gebeurt dat in het gespecialiseerd onderwijs (of in scholen waarin regulier en/of gespecialiseerd onderwijs onder één dak samenwerken).

Verskil tussen inclusie en integratie

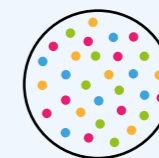
Exclusie: Kinderen buitensluiten; ongewenst. Thuiszitten en langdurig verblijf in de jeugdzorg wordt tegengegaan. Vrijstellingen worden minder vaak afgegeven.

Segregatie: Kinderen gaan vanwege hun beperking naar speciale scholen. Dit is de huidige situatie en de laatste jaren stijgt het deelnemerspercentage sbo en (v)so alweer.

Integratie: Speciale klas(sen) op een reguliere school. Feitelijk hoeft de rest van de school zich niet al te veel aan te passen. Kinderen met een beperking krijgen apart les, kunnen bij bepaalde activiteiten aansluiting vinden bij de rest.

Inclusie: Iedereen samen in de klas: de school sluit aan bij de onderwijsbehoeften van alle kinderen uit de buurt, ongeacht hun beperking of de ernst daarvan.

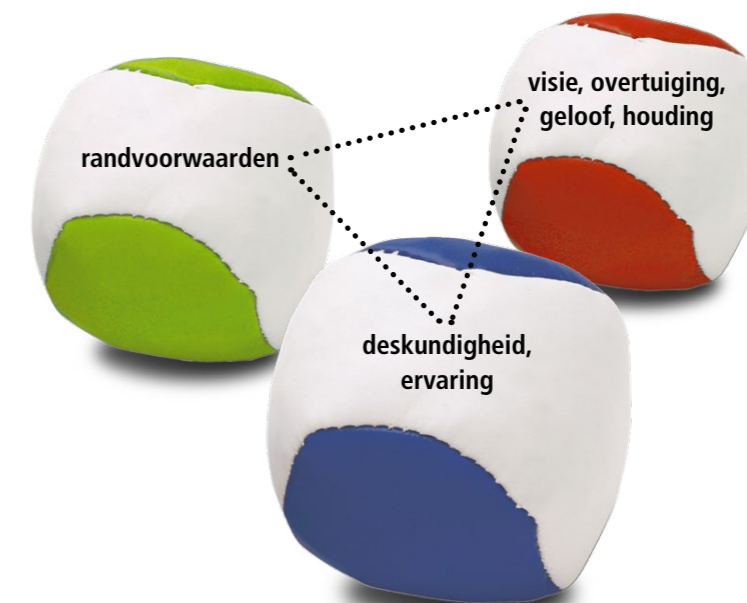
¹Onderwijsraad 2020.

Leeswijzer

Hoe is dit ondersteuningsplan opgebouwd?

In dit ondersteuningsplan staat vanuit welke visie en onder welke randvoorwaarden we samen deskundiger willen worden op weg naar inclusiever onderwijs. We beschrijven hoe wij onze wettelijke taken uitvoeren. Hoe organiseren wij het onderwijs voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben en hoe zetten wij de financiële middelen in die wij daarvoor krijgen?

Afgelopen jaren zijn beleid en afspraken gemaakt om ieder kind in onze regio gelijke ontwikkelkansen te bieden. Die zijn in dit ondersteuningsplan opgenomen als basis voor doorontwikkeling. Wordt beleid gewijzigd als we het meerjarenplan verder uitwerken, dan nemen we dit op in een bijlage bij dit ondersteuningsplan.

In ons samenwerkingsverband willen wij werken aan inclusiever onderwijs. Dat doen wij vanuit een heldere visie en met goede randvoorwaarden om samen deskundiger te worden. Hieraan geeft dit ondersteuningsplan richting. Hóe we toewerken naar onze stip op de horizon, ontdekken we de komende ondersteuningsplanjaren met elkaar en werken we uit in een meerjarenplan. Dit doen we met betrokkenheid van schoolbesturen, onderwijsprofessionals, de werkorganisatie van het samenwerkingsverband en ketenpartners. Eén ding is zeker: de ontwikkeling naar inclusiever onderwijs vraagt om samenwerking, veranderkracht, vertrouwen, lef, geloof en doorzettingsvermogen.

In ons samenwerkingsverband zijn veel verschillen. Ontwikkelingsfasen van scholen en schoolbesturen lopen uiteen. Er zijn ook verschillen in denominatie, visie en mogelijkheden. Sommige schoolbesturen zien inclusiever onderwijs bijvoorbeeld voor zich in een 'exclusieve setting'. Daarnaast zijn een krappe arbeidsmarkt, huisvesting, wetgeving, leerkrachtvaardigheden en differentiatiemogelijkheden van invloed op (het tempo van) groei- en ontwikkelingsmogelijkheden van scholen. Afgelopen jaren speelde 'corona' een rol en nu merken we dat de inzet van financiële middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs ook zorgt voor extra regeldruk en formatie-uitbreiding.

Met dit derde ondersteuningsplan bouwt ons samenwerkingsverband voort op eerder beleid en behaalde resultaten sinds 2014. Zo stond het eerste ondersteuningsplan in het teken van een goede basisondersteuning voor ieder kind. Het tweede ondersteuningsplan focuste op het inrichten van passend onderwijs en het verder uitbouwen en borgen van de (basis)ondersteuning. Nu focussen we op de vormgeving van inclusiever onderwijs en passen de context steeds meer aan, aan de behoeften van de leerling.

In het ondersteuningsplan staat onder meer de ambitie beschreven voor ons gehele samenwerkingsverband. In het BORS (schoolbesturen werken in vier bestuurlijke regionale steunpunten met elkaar samen onder de naam BORS) wordt die ambitie vertaald in een steunpuntplan met activiteiten.

In de regio FoodValley is in het bestuurlijk op overeenstemming gericht overleg (OOGO) een Focusagenda opgesteld. Ook deze geldt voor de gehele regio van het samenwerkingsverband. Hierbij is gezocht naar verbinding tussen de sociale domeinplannen en de ondersteuningsplannen. De Focusagenda kent lokale (gemeentelijke) uitwerking.

De verbinding zoeken tussen het BORS en de gemeenten (Lokale Educatieve Agenda's) is de komende jaren van belang voor de lokale afstemming en uitwerking.

Hoe is dit plan opgebouwd?

In **hoofdstuk 1** van dit ondersteuningsplan staan onze missie, visie, leidende principes en de ambities en centrale doelstellingen waaraan we richting 2026 werken. De doelen zijn gekoppeld aan de programmalijnen en de begroting.

In **hoofdstuk 2** is meer te lezen over ons samenwerkingsverband en met wie wij samenwerken.

Hoofdstuk 3 draait om hoe wij inclusiever onderwijs willen helpen organiseren.

In **hoofdstuk 4** staat samengevat aan welke (door)ontwikkelingen wij komende jaren willen werken en met wie wij dat doen.

Hoofdstuk 5 gaat onder meer over bestuur, toezicht, governance en medezeggenschap.

- *Vanwege de leesbaarheid spreken we in dit ondersteuningsplan soms over het kind en schrijven 'hij', uiteraard kan hiervoor ook het vrouwelijke of non-binaire kind worden gelezen.*
- *Gaat het over het kind in het onderwijs of de school, dan schrijven we 'leerling'.*
- *Waar 'ouders' staat kan ook 'verzorgers' worden gelezen.*
- *Waar de verzamelterm 'lokaal team' staat, kan ook Centrum Jeugd en Gezin, jeugdconsulent, wijkteam, sociaal team et cetera worden gelezen.*

Ieder kind een gelijke kans

Missie, visie, ambities en doelen

1 Ieder kind een gelijke kans

Waar staan wij voor en waar gaan wij voor in ons samenwerkingsverband? Vanuit welke missie, visie en leidende principes werken wij richting 2026 aan onze ambities en centrale doelstellingen?

1.1 Missie: samen werken aan inclusiever onderwijs

Wij staan voor gelijke ontwikkelkansen voor alle kinderen in ons samenwerkingsverband. Zo nodig passen we de context van de school² aan op de ondersteuningsbehoeften van kinderen, zodat zij ongeacht hun mogelijkheden of beperkingen - zo veel mogelijk in hun eigen wijk naar een reguliere school kunnen gaan.

Met ouders en onze ketenpartners in opvang, onderwijs, welzijn, jeugdhulp, cultuur en sport vormen wij een krachtig netwerk. Samen met onderwijsprofessionals in ons samenwerkingsverband ontwikkelen kinderen hun talenten maximaal, zodat zij nu en later volwaardig kunnen meedoen in de samenleving.

1.2 Visie: gelijke kansen in een inclusievere samenleving

Erbij horen is een van onze belangrijkste sociale behoeften als mens. Wij vinden dat ieder mens gelijke kansen verdient om samen op te groeien en naar behoefte en vermogen bij te dragen: sociaal, in werk en als actieve burger in onze samenleving.

Samen opgroeien betekent ook samen naar dezelfde voorschoolse voorziening gaan én naar dezelfde school. Juist hier kunnen de kinderen elkaar van jongs af aan ontmoeten en hun talenten ontwikkelen. Op school spelen leerlingen samen, leren samen, werken samen. Hier kunnen zij ontdekken

dat iedereen anders is en met zijn unieke kwaliteiten gelijkwaardig kan bijdragen. Zo wordt het heel normaal om zelf ook uit te dragen dat iedereen er mag zijn, mee mag doen en van waarde is en draagt inclusiever onderwijs bij aan een inclusievere samenleving.

Dit inclusievere onderwijs realiseren, is een ambitie voor de langere termijn.

De komende vier jaar werken we vanuit de volgende uitgangspunten:

• een inclusieve mindset ontwikkelen

Het begint bij eenieder zelf. Werken aan inclusiever onderwijs vraagt om een mindset die gericht is op inclusie én op samenwerking omdat we inclusiever onderwijs alleen samen kunnen vormgeven. Als scholen, schoolbesturen en werkorganisatie van het samenwerkingsverband werken wij met ouders en onze ketenpartners aan gelijke ontwikkelkansen voor alle kinderen in onze regio. En dat doen wij al onderzoekend, samen lerend en ontwikkelend.

• kennis en ervaring delen

We inspireren elkaar door onze kennis en ervaringen te delen. We houden elkaar scherp, onder meer door te monitoren hoe ver we op weg zijn met de gezamenlijke doelen voor inclusiever onderwijs. We zorgen voor deskundigheidsontwikkeling, delen expertise en onderzoeken hoe we inclusiever onderwijs samen steeds beter organiseren.

• werken vanuit vertrouwen

Vanuit ieders verantwoordelijkheid kijken we samen naar wat een kind, zijn gezin en de school nodig hebben om inclusiever onderwijs mogelijk te maken. In de overgang van een centrale naar meer decentrale aansturing van het samenwerkingsverband, sturen we op groei en borgen we kwaliteit. We verstevigen het eigenaarschap van onderwijsprofessionals, scholen en schoolbesturen.

• op zoek naar middelen en randvoorwaarden

We zetten financiën voor de benodigde ondersteuning voor kinderen in, voeren hierover het gesprek en evalueren die inzet. We gaan ook in gesprek met onder meer gemeenten en wetgevers over noodzakelijke randvoorwaarden voor inclusiever onderwijs. Denk aan huisvesting, wetgeving en beschikbaarheid van voldoende professionals in de school.

1.3 Met leidende principes (door)ontwikkelen richting inclusiever onderwijs

De afgelopen twee ondersteuningsplanperiodes is gewerkt aan goed onderwijs en aan een stevige basisondersteuning, zowel in het regulier als in het gespecialiseerd onderwijs.

We zijn steeds meer gaan samenwerken: met elkaar, met ouders, met het kind en met onze ketenpartners.

Ondanks de afgelopen twee moeilijke coronajaren, hebben we onze doelen grotendeels behaald. Scholen en medewerkers van de werkorganisatie van het samenwerkingsverband hebben hard gewerkt om aan leerlingen goed onderwijs te geven en tegemoet te komen aan hun ondersteuningsbehoeften. Hierop mogen alle medewerkers van scholen en de werkorganisatie van het samenwerkingsverband trots zijn.

De Inspectie van het Onderwijs gaf eind 2021 aan tevreden te zijn over hoe wij in ons samenwerkingsverband werken aan kwaliteit. We hebben oog voor wat goed gaat en voor wat beter kan. Wel adviseerde de inspectie om beoogde resultaten concreter te formuleren. Dit advies nemen we mee als we het meerjarenplan richting 2026 uitwerken. In de transitie naar meer decentraal werken, borgen en versterken we wat goed gaat en vernieuwen en verbeteren we wat nodig is.

² Met de schoolcontext aanpassen bedoelen wij in dit ondersteuningsplan: doen wat nodig en wenselijk is om tegemoet te komen aan de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van kinderen. Denk onder meer aan: het onderwijsaanbod, de organisatie, de aanpak, de begeleiding, hulpmiddelen, eventuele jeugdhulp, mogelijke aanpassingen in het lokaal of het schoolgebouw, samenwerkingsvormen 'onder één dak', et cetera. Dit geheel is in dit ondersteuningsplan verder samengevat als 'schoolcontext' of 'context', om te benadrukken dat het onderwijs passender maken om een brede benadering vraagt.

Onze leidende principes (vastgesteld tijdens de Algemene Leden Vergadering (ALV) van juni 2021) zijn het verbindend vertrekpunt voor inclusiever onderwijs. Zij bieden houvast bij het in praktijk brengen van onze missie en visie en helpen ons om onze doelen realiseren:

1. wij zijn samen verantwoordelijk voor alle kinderen
2. wij zijn samen verantwoordelijk voor een sluitende meerjarenbegroting
3. wij bieden regulier onderwijs waar mogelijk en speciaal wanneer nodig
4. we gaan uit van de goede bedoeling (vertrouwen), spreken elkaar aan en willen aangesproken worden
5. we sluiten aan bij de ontwikkeling van scholen in relatie tot de missie van het samenwerkingsverband

1.4 Transitie richting 2026

Vanuit vijf programma's werken wij aan onze centrale doelstellingen (zie 1.5). In een meerjarenplan voor 2026 maken wij deze doelen samen concreter en formuleren ook indicatoren voor monitoring en evaluatie daarvan. Ook werken wij stap voor stap aan een meer decentrale uitvoering van die doelen.

Wij bouwen door op voorgaande ondersteuningsplannen en resultaten. Eerder vastgesteld beleid is in dit ondersteuningsplan en in de bijlagen opgenomen. Toekomstig beleid of wijzigingen nemen we daarin de komende jaren ook op, zodat de bijlagenbundel een 'levend' ontwikkeldocument wordt.

1.5 (Centrale) doelen

Vanuit onze gezamenlijke ambitie zijn centrale doelstellingen geformuleerd waaraan we vanuit vijf programma's werken.

Missie-visie

- Alle scholen ontwikkelen zich richting inclusiever onderwijs, door wanneer nodig en mogelijk het onderwijs en de (school)context aan te passen aan de ondersteuningsbehoeften van leerlingen (zie het voorwoord en hoofdstuk 1)
- Ouders zijn met een andere verantwoordelijkheid gelijkwaardige partners van onderwijsprofessionals in scholen (zie hoofdstuk 2).

Basisondersteuning (programma 1)

- De basisondersteuning voldoet aan de vier pijlers (zie hoofdstuk 3)

Extra ondersteuning (programma 2) en extra ondersteuning speciaal (programma 3)

- Het regulier onderwijs, het gespecialiseerd onderwijs en de werkorganisatie van het samenwerkingsverband delen hun expertise en zetten die samen en in samenwerking met gemeenten vraaggericht in op scholen, met aandacht voor preventie en 'normalisatie' (zie hoofdstuk 3).

Beleidsontwikkeling (programma 4)

- Ontwikkeling op processen vanuit de drietrapsoplossing wordt voortgezet (zie hoofdstuk 4).

Organisatie en bedrijfsvoering (programma 5)

- We werken aan meer decentrale aansturing en uitvoering van en in ons samenwerkingsverband (zie hoofdstuk 5), met bijpassend allocatiemodel (zie hoofdstuk 4).

**Samenwerkings-
verband Rijn
& Gelderse Vallei
in beeld**

Organisatie

2 Samenwerkingsverband Rijn & Gelderse Vallei in beeld

Wie zijn wij, hoe werken wij en met wie werken wij samen? Om ervoor te zorgen dat iedere leerling - ook die met een extra ondersteuningsvraag - zo thuisnabij mogelijk onderwijs (ondersteuning) krijgt en we kunnen doorgroeien naar inclusiever onderwijs en een inclusievere samenleving, is samenwerking nodig. Niet alleen tussen schoolbesturen, ook met ouders en ketenpartners.

2.1 Wie zijn wij?

Circa 24.500 kinderen volgen in ons samenwerkingsverband onderwijs op 118 scholen en 128 locaties. De meeste leerlingen gaan naar het reguliere basisonderwijs, maar we bieden in ons samenwerkingsverband zo nodig ook speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs.

2.2 Een vereniging van 31 samenwerkende schoolbesturen

Wij zijn als samenwerkingsverband een vereniging van 31 leden (schoolbesturen). Een overzicht van alle besturen staat in bijlage 2.1.

De werkorganisatie van het samenwerkingsverband is verdeeld in vier regionale steunpunten. De schoolbesturen werken sinds 2020 ook in vier bestuurlijke regionale steunpunten met elkaar samen onder de naam BORS. Dit staat voor bestuurlijk overleg regionale steunpunten. De rol van het BORS wordt in een huishoudelijk reglement ALV uitgewerkt. Lees in hoofdstuk 5 meer over de werkorganisatie en het dagelijks bestuur van het samenwerkingsverband.

2.2.1 Alle scholen hebben zorgplicht

Alle schoolbesturen in ons samenwerkingsverband zijn er verantwoordelijk voor om het onderwijs dat hun scholen bieden zo in te richten, dat het voor alle leerlingen toegankelijk³ en geschikt is, ook voor leerlingen met een extra ondersteuningsvraag.

Elke school in ons samenwerkingsverband werkt vanuit de intentie dat ieder kind welkom is en dat het zijn gehele basisschoolloopbaan op die school kan blijven. Vanaf het moment van aanmelding van een leerling met een extra ondersteuningsvraag, geldt zorgplicht (zie het schema dat wij hiervoor conform de wetgeving primair onderwijs hanteren in bijlage 2.2).

Lukt het de school zelf niet om het onderwijs en/of de brede ondersteuning passend te maken aan de ondersteuningsvragen van een leerling? Dan kan een school de werkorganisatie van het samenwerkingsverband inschakelen en in gesprek gaan over deze ondersteuningsvraag. In geval van een meer specifieke ondersteuningsvraag, wordt ook het lokaal team⁴ ingeschakeld.

Blijkt dit nog onvoldoende, dan kan in overleg met ouders, de steunpuntcoördinator en zo nodig ook ketenpartners worden overwogen of de leerling zich (tijdelijk) op een andere school wel optimaal kan ontwikkelen. Meer informatie staat in hoofdstuk 3.

2.2.2 Regionale steunpunten

Scholen worden door de werkorganisatie van het samenwerkingsverband vanuit vier regionale steunpunten ondersteund bij het bieden van onderwijs aan leerlingen met een extra ondersteuningsvraag. Die regionale steunpunten zijn in Barneveld (ook voor Scherpenzeel), in Ede, in Veenendaal (ook voor Renswoude) en in Wageningen (ook voor Rhenen).

Ook voor het vormgeven van inclusiever onderwijs kunnen schoolbesturen en scholen een beroep doen op de werkorganisatie. Schoolbesturen maken in hun BORS een regionaal steunpuntplan waarin zij beschrijven hoe zij een aantal doelen van het ondersteuningsplan regionaal uitwerken.

Zij werken ook samen met de gemeente(n) om speerpunten uit de Focusagenda FoodValley uit te voeren (zie paragraaf 2.5). Ook de werkorganisatie van het samenwerkingsverband werkt samen met gemeenten.

2.3 Samenwerking met ouders

In ons samenwerkingsverband werken we vanuit de visie dat ouders gelijkwaardige partners zijn in de samenwerking, ieder vanuit een andere verantwoordelijkheid en rol.

Uitgangspunt is dat de ervaringskennis van ouders noodzakelijk is voor het vormgeven van inclusiever onderwijs. Ouders en school kunnen het beste samen zorgdragen voor optimale ontwikkelingskansen voor kinderen.

Scholen zijn verantwoordelijk voor de invulling van dit partnerschap. Is de werkorganisatie van het samenwerkingsverband ook betrokken, dan is gelijkwaardige samenwerking ook het uitgangspunt.

2.3.1 Partners in beleidsontwikkeling

Ouders zijn partners in de ontwikkeling van visie en beleid voor het samenwerkingsverband. Ouders zijn bijvoorbeeld vertegenwoordigd in de ondersteuningsplanraad (OPR) die instemmingsrecht heeft op het ondersteuningsplan. Ook kunnen ouders hun stem laten horen in onder meer ouderpanels of klankbordgroepen.

2.3.2 Informatievoorziening voor ouders

Om gelijkwaardig te kunnen samenwerken, is het belangrijk dat ouders goede informatie hebben over inclusiever onderwijs en hoe wij dat in ons samenwerkingsverband organiseren en blijven verbeteren. De werkorganisatie van het samenwerkingsverband informeert ouders primair via de website www.swrijnengeldersevallei.nl en via informatiefolders.

³ Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor exploitatie, onderhoud en aanpassingen van het schoolgebouw. De gemeente voor nieuwbouw en uitbreiding.

⁴ Lokaal team is verzamelterm voor: CJG, jeugdconsulent, wijkteam, sociaal team et cetera.

2.3.3 Ouder- & jeugdsteunpunt

Eén van de maatregelen die voortkomt uit de evaluatie passend onderwijs is de inrichting van een onafhankelijk ouder- en jeugdsteunpunt. Samen met andere samenwerkingsverbanden in de FoodValley en ouders en leerlingen in onze regio, onderzoeken wij hoe we dit het beste kunnen doen, welke rol het steunpunt krijgt en welke gemeenten willen aansluiten.

2.4 Samenwerking met voorschoolse voorzieningen

Ons samenwerkingsverband werkt nauw samen met voorschoolse voorzieningen⁵ in de regio. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor een doorgaande ontwikkelingslijn van kinderen, van voorschoolse voorziening naar de basisschool. Een warme overdracht hoort hierbij.

Soms is al voor de start op de basisschool duidelijk dat een kind extra ondersteuning nodig heeft. Dan kan de voorschoolse voorziening contact zoeken met de contactpersoon Jonge Kind (lees hier meer over in hoofdstuk 3).

De organisatie van het samenwerkingsverband organiseert een keer per twee jaar een bijeenkomst met de voorschoolse voorzieningen om (beleids)ontwikkelingen te bespreken, ons werk op elkaar af te stemmen en kennis en ervaringen uit te wisselen.

2.5 Samenwerking met gemeenten

Ons samenwerkingsverband is onderdeel van de regio FoodValley. In deze regio werken zeven gemeenten⁶ en vijf samenwerkingsverbanden⁷ op allerlei niveaus samen om de ontwikkelkansen van kinderen te vergroten.

Het bestuur van de werkorganisatie van het samenwerkingsverband stemt af met alle gemeenten en voert op overeenstemming gericht overleg (OOGO). Dit OOGO focust op afstemming tussen onderwijs en jeugdhulp, leerplicht (voorkomen van thuiszitters), onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer.

Afstemming vanuit en naar het OOGO vindt plaats via de Lokale Educatie Agenda (LEA). We onderzoeken hoe we ook het BORS kunnen verbinden met het OOGO.

In de Focusagenda FoodValley is in 2021 vastgelegd waaraan we de komende jaren samenwerken. In de Focusagenda zijn vier speerpunten uitgewerkt: normalisatie⁸, pedagogische basis, een inclusievere samenleving met inclusiever onderwijs en regionale samenwerking. Bij al deze onderwerpen is aandacht voor huisvesting (in relatie tot inclusiever onderwijs) en leerlingenvervoer van belang en die komen terug in het meerjarenplan.

⁵ Voorschoolse voorzieningen is de verzamelnaam voor peuterspeelzaal, kinderopvang en gespecialiseerde kinderopvang.

⁶ Barneveld, Scherpenzeel, Ede, Veenendaal, Renswoude, Wageningen en Rhenen.

⁷ Reformatorisch samenwerkingsverband Berséba, samenwerkingsverband voortgezet onderwijs Gelderse Vallei, samenwerkingsverband voortgezet onderwijs Barneveld-Veenendaal en reformatorisch samenwerkingsverband voortgezet onderwijs.

⁸ In de Focusagenda staat normalisatie omschreven als: We willen toewerken naar een cultuur waarin geaccepteerd wordt dat opgroeien en opvoeden een hobbelig proces is, dat gepaard gaat met vallen en opstaan.

Vanaf 2022 is het OOGO een vast agendapunt van het gemeentelijk bestuurlijk overleg. Beleidsmedewerkers van de (werkorganisaties van) samenwerkingsverbanden en beleidsadviseurs van de gemeenten stemmen hun werk op elkaar af, in relatie tot de Focusagenda. Meer informatie en de Focusagenda staan op www.foodvalley.jeugdhulponderwijs.nl

2.5.1 Samenwerking lokaal team⁹ en jeugdhulpaanbieders

Het is wenselijk dat medewerkers van lokale teams (die de inzet van jeugdhulp indiceren) die betrokken zijn bij een kind en/of zijn gezin, ook vertegenwoordigd zijn in de ondersteuningsteams op school. Samen met ouders kijkt het ondersteuningsteam proactief wie op welke manier tijdig het beste tegemoet kan komen aan de ondersteuningsvraag van een kind en zijn gezin (zie hoofdstuk 3).

We werken vanuit wederzijds vertrouwen met elkaar samen volgens het Model Passende Samenwerking en kijken hoe beleid en budgetten steeds beter op elkaar kunnen aansluiten en hoe die elkaar kunnen versterken. Lees meer op www.foodvalley.jeugdhulponderwijs.nl

2.5.2 Geen thuiszitters: verzuim samen en vooral tijdig aanpakken

Besturen, scholen, gemeenten en de werkorganisatie van het samenwerkingsverband werken samen met ouders aan een ononderbroken ontwikkeling voor alle kinderen in FoodValley. Ieder kind heeft het recht om te leren en zich te ontwikkelen. Ons doel is dat ieder kind naar school gaat.

Is sprake van (dreigende) schooluitval, dan meldt een school dit direct aan het schoolbestuur en de steunpuntcoördinator in zijn regio. Ouders, school- (bestuur), de werkorganisatie van het samenwerkingsverband en de leerplichtambtenaar van de gemeente stemmen vervolgens samen af hoe (dreigende) schooluitval verder voorkomen kan worden.

Helaas hebben we afgelopen jaren niet kunnen voorkomen dat er geen kind thuiszit. Te veel complexe factoren spelen een rol. Wel slagen we er samen in om de meeste van deze thuiszitters in hetzelfde schooljaar terug te leiden naar onderwijs. Met leerplichtambtenaren van onze zeven regiogemeenten hebben we hierover werkafspraken gemaakt (zie bijlage 2.3 voor de verzuimkaart basisonderwijs).

Komen we er samen niet uit, dan volgen we de procedure escalatieladder (zie bijlage 2.4.1) en doorzettingskracht (zie bijlage 2.4.2).

Als ouders een beroep doen op vrijstelling van de inschrijvingsplicht onder artikel 5a van de Leerplichtwet, dan volgen de gemeenten en samenwerkingsverbanden in de FoodValley een vaste route (zie bijlage 2.5 voor dit zogenoemde vier partijenmodel).

⁹ Lokaal team is de verzamelnaam voor CJG, wijkteam, sociaal team, dorpsteam, et cetera

2.6 Samenwerking met andere samenwerkingsverbanden

Zoals we samen zorgen voor een doorgaande ontwikkelingslijn voor peuters naar de basisschool, doen we dat ook voor leerlingen die na groep 8 naar het voortgezet onderwijs gaan. Scholen zorgen voor een warme overdracht.

Met de organisaties van de samenwerkingsverbanden voor primair en voortgezet onderwijs in onze regio stemmen we beleid op elkaar af, zodat ook leerlingen met een extra ondersteuningsvraag een goede overstap kunnen maken naar het voortgezet onderwijs.

Als samenwerkingsverband zijn we actief in diverse netwerken (bestaande uit omliggende samenwerkingsverbanden). Zo delen we kennis, ervaringen en best practices, wisselen we informatie uit met elkaar en maken afspraken om onnodige bureaucratie te voorkomen.

We zijn als regio FoodValley onderdeel van het landelijke inspiratienetwerk Met Andere Ogen, waarin we met onderwijs, jeugdhulp, jeugdzorg en ouders leren van elkaar en samen ideeën ontwikkelen om kinderen inclusiever te ondersteunen.

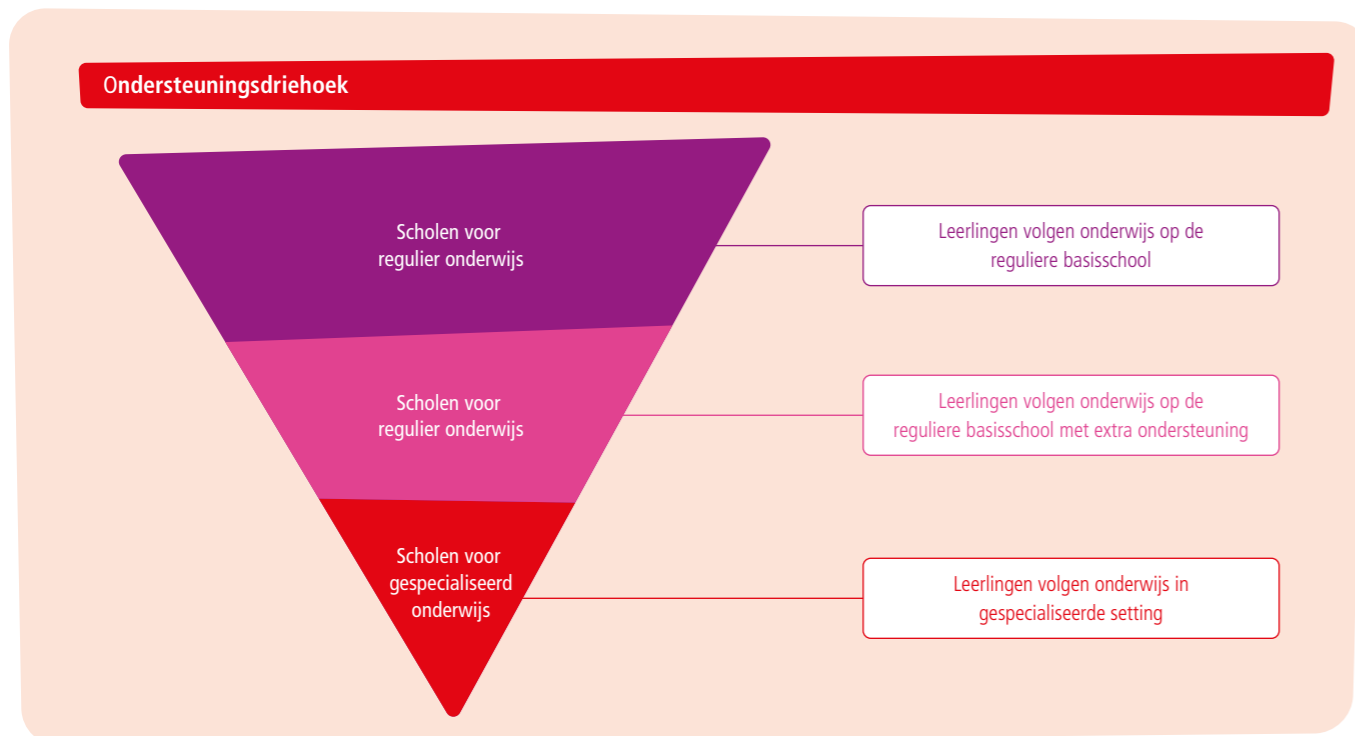

**Hoe organiseren
wij inclusiever
onderwijs?**

Ondersteuning in de praktijk

3 Hoe organiseren wij inclusiever onderwijs?

Ieder kind in ons samenwerkingsverband verdient een kans om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Daarvoor bieden we de ondersteuning die nodig is. Scholen organiseren hun onderwijs zó dat verreweg de meeste leerlingen in ons samenwerkingsverband gedurende hun basisschooltijd op een reguliere school onderwijs kunnen volgen. Zo nodig passen scholen hun aanbod, aanpak, begeleiding, organisatie of omgeving aan, als antwoord op wat een leerling, in die situatie, in die klas, op deze school nu nodig heeft om zich optimaal te ontwikkelen.

3.1 Drie niveaus van ondersteuning

De 'ondersteuningsdriehoek' (zie afbeelding) was al bekend in ons samenwerkingsverband. Die draaien we om in de overgang naar inclusiever onderwijs. Hiermee benadrukken we de cultuuromslag die we maken om steeds meer leerlingen in het regulier onderwijs optimale ontwikkelingskansen te bieden.

De afgelopen jaren hebben veel druk gelegd op de organisatie van het onderwijs. Denk alleen al aan het tekort aan leraren, intern begeleiders en directeurs in scholen en corona en de gevolgen daarvan. Dit heeft zijn weerslag op hoe we aan deze cultuuromslag kunnen werken.

- **Niveau 1:** de school (regulier of gespecialiseerd) biedt een leerling basisondersteuning in de eigen groep/op school en zet zo nodig preventief licht curatieve interventies in.
- **Niveau 2:** de school (regulier of gespecialiseerd) biedt een leerling extra ondersteuning in de eigen groep/op school en doet hierbij aanpassingen in de schoolcontext wanneer mogelijk of nodig.
- **Niveau 3:** de school voor speciaal (basis)onderwijs biedt een leerling specialistische ondersteuning.

3.1.1 Basisondersteuning (niveau 1)

Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de onderwijskwaliteit op scholen. In ons samenwerkingsverband is afgesproken dat elke school - regulier en gespecialiseerd - zijn basisondersteuning op orde heeft en die blijft ontwikkelen. Dat is afgelopen jaren ook gebeurd: de basisondersteuning is versterkt en verhoogd. Door de eerdergenoemde uitdagingen als personeelstekorten en de impact van corona, moeten veel scholen nu alle zeilen bijzetten om hun opgebouwde basisondersteuning op peil te houden. Het niveau van de basisondersteuning heeft ook invloed op het niveau van extra ondersteuning dat de school kan bieden en het beroep hierbij op de aanvragen bij de werkorganisatie. De basisondersteuning kent vier pijlers die als geheel en in samenhang zorgen voor goede onderwijsondersteuning voor leerlingen.

Pijler 1: basiskwaliteit

Basiskwaliteit is niet hetzelfde als basisondersteuning. Het is een onderdeel van de basisondersteuning: de school voldoet aan de basiskwaliteit die nodig is om de schoolcontext aan te passen aan wat een leerling aan ondersteuning nodig heeft.

De basiskwaliteit van scholen wordt door de Inspectie van het Onderwijs getoetst volgens het waarderingskader. In ons samenwerkingsverband ligt de nadruk op de volgende gebieden uit het waarderingskader: didactisch handelen, pedagogisch handelen, klassenmanagement en leerlingondersteuning (zie bijlage 3.1).

Pijler 2: preventieve en licht curatieve interventies

Om te zorgen voor een optimale ontwikkeling van iedere leerling, is een veilig schoolklimaat een basisvoorwaarde. Scholen werken preventief en spelen dus snel in op (dreigende) belemmeringen in de ontwikkeling. Zo nodig zetten zij licht curatieve interventies in (zie bijlage 3.2) om te voorkomen dat signalen problemen worden, verergeren, of dat onnodig spanning, nood of crisis ontstaat en een 'time-outroute' moet worden ingezet (zie bijlage 3.3).

Naast scholen zijn ook gemeenten steeds meer gericht op normalisatie en preventie. Dit wordt de komende ondersteuningsplanperiode nog belangrijker, als we willen werken aan een inclusievere samenleving met inclusiever onderwijs. Daarom is preventie een van de speerpunten in de Focusagenda van de FoodValley.

Pijler 3: handelingsgericht werken

Inclusiever onderwijs draait om uitgaan van verschillen en niet om ómggaan met verschillen. Dit sluit aan bij de handelingsgerichte manier van werken van de onderwijsprofessionals in ons samenwerkingsverband (scholen en werkorganisatie). Meer informatie over de zeven uitgangspunten van handelingsgericht werken staat in bijlage 3.4.

Pijler 4: professional in de lead

Stond pijler 4 afgelopen jaren in het teken van 'de intern begeleider als spil in de ondersteuningsstructuur', in dit ondersteuningsplan is onze ambitie om meer uit te gaan van de 'professional in de lead'.

De onderwijsprofessional neemt steeds meer regie op zowel goed als passend onderwijs aan alle leerlingen (pijler 3). Om de ontwikkeling van 'professional in de lead' te ondersteunen, is door de schoolbesturen een handreiking ontwikkeld, zie bijlage 3.5.

3.1.2 Basisondersteuning borgen én versterken

Alle scholen hebben hun basisondersteuning op orde. Het schoolbestuur is ervoor verantwoordelijk om de kwaliteit van de basisondersteuning te borgen, zo nodig verder te versterken en dit goed te monitoren. Ter ondersteuning is hiervoor een checklist ontwikkeld (zie bijlage 3.6).

Het kan zijn dat de basisondersteuning die een school biedt door omstandigheden tijdelijk onder druk komt te staan of dat de Inspectie van het Onderwijs een terugval in kwaliteit constateert. We hebben afgesproken dat dit gemeld wordt bij de directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband. Natuurlijk kan de werkorganisatie scholen dan desgewenst ook helpen.

3.1.3 Ondersteuning snel en efficiënt organiseren

Elke school heeft een eigen ondersteuningsstructuur. Scholen organiseren regelmatig gesprekken over (en zo mogelijk ook mét) leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. Daarbij zijn in elk geval ouders, school en zo nodig de steunpuntcoördinator aanwezig. Deze overlegvorm heet in ons samenwerkingsverband ondersteuningsteam¹⁰ (OT).

Het OT bespreekt de ondersteuningsvraag van een leerling. De school kan ketenpartners als de schoolmaatschappelijk werker, de lokaal teammedewerker of de leerplichtambtenaar uitnodigen voor het OT. Iedereen aan tafel brengt eigen kennis, ervaring en ideeën in en zo ontstaat een gedragen, meervoudig perspectief op wat een leerling nodig heeft. En op welke aanpassingen in de context nodig zijn om hieraan tegemoet te kunnen komen. In het OT worden afspraken gemaakt over wie de regie neemt en wie wat doet, om zo snel en efficiënt de juiste ondersteuning te bieden.

3.2 Extra ondersteuning (niveau 2)

Is meer nodig dan de school in de basisondersteuning kan bieden? Dan bespreekt het OT met ouders de inzet van extra ondersteuning (niveau 2). Daarbij is de steunpuntcoördinator altijd aanwezig.

Het OT kijkt wat nodig is om een leerling te ondersteunen of om aanpassingen te doen in de (school) context.

We werken volgens het principe van één kind, één gezin, één ‘paperclip’¹¹: dat betekent dat we samen staan voor een afgestemde aanpak voor het kind en zijn gezin. Meestal is de intern begeleider de regisseur en zorgt voor duidelijke afspraken over wie wat doet en wie waarvoor verantwoordelijk is.

De extra ondersteuning kan op en door school worden gegeven, al dan niet met inzet van expertise via het regionaal steunpunt. Steunpuntteamleden met verschillende expertises worden ingezet door de steunpuntcoördinator. Ook kan de aanvraag een financieel arrangement zijn, waarbij ook expertise vanuit het steunpuntteam wordt ingezet.

In beide situaties noemen we de ondersteuning een handelingsgericht ondersteuningsarrangement (HGO). De expertise die de school inzet, kan komen van een andere basisschool, van het speciaal (basis)onderwijs of van het regionaal steunpunt (via inzet van themaspecialisten).

Ook inzet van jeugdhulp kan antwoord geven op de vraag van de school en/of ouders. De inzet van jeugdhulp wordt gefinancierd via een indicatie van een lokaal team. Voor de combinatie van onderwijs en jeugdhulp werken we in onze regio volgens het Model Passende Samenwerking, zie www.foodvalley.jeugdhulponderwijs.nl

Voor zéér specialistische ondersteuningsvragen in het regulier onderwijs, kunnen scholen via de steunpuntcoördinator een arrangement ‘Hoog inclusief’ aanvragen bij de werkorganisatie van het samenwerkingsverband.

3.2.1 Arrangeren: hoe gaat dat?

Binnen ons samenwerkingsverband bieden we kinderen gelijke onderwijskansen en is de context van belang, omdat we die wanneer mogelijk willen aanpassen aan de ondersteuningsbehoeften van een leerling. De context op maat maken is soms nodig. Dat geldt zowel voor de inzet van expertise als voor de financiering daarvan. Om die reden behandelen steunpuntcoördinatoren elke ondersteuningsvraag in gelijke mate ongelijk.

Samen met de leerling, zijn ouders en alle betrokkenen uit het ondersteuningsteam, zoekt de school altijd naar antwoorden op de vragen: wat is voor deze leerling, in deze situatie, in deze groep, op deze school nu nodig voor een optimale ontwikkeling? Wat zijn de ondersteuningsbehoeften van de leerling, zijn ouders, zijn leerkracht en de school? Aan welke realistische ontwikkelingsdoelen kunnen wij werken?

Uitgangspunt is dat we proberen het onderwijs en de schoolcontext aan te passen aan de ondersteuningsbehoeften van leerlingen. Dat doet school handelingsgericht. We zetten onderwijsondersteuning zo snel, ‘licht’ en thuisnabij mogelijk in.

Kan de school de ondersteuning niet zelf bieden, dan onderzoeken we of een andere reguliere basisschool tegemoet kan komen aan de ondersteuningsbehoeften en vraag van de leerling en zijn ouders. Is dit niet mogelijk, dan is gespecialiseerd onderwijs een optie.

De manier van arrangeren en de inzet van expertise vanuit het regionaal steunpunt, gaan mogelijk veranderen naar aanleiding van een onderzoek. Als dit gebeurt, dan voegen we het besluit en een plan van aanpak toe aan de bijlagenbundel van dit ondersteuningsplan.

¹⁰ Binnen het gespecialiseerd onderwijs wordt dit commissie van begeleiding genoemd.

¹¹ Meestal wordt gesproken over één kind- één gezin- één plan. Dit veronderstelt dat eenzelfde (digitaal) systeem door verschillende organisaties wordt gebruikt. Dit blijkt niet mogelijk. Een paperclip verwijst naar verschillende plannen/systemen – wel werken we aan hetzelfde doel.

3.2.2 Ontwikkelingsperspectief

Als een leerling extra ondersteuning nodig heeft, maakt de school het wettelijk verplichte ontwikkelingsperspectiefplan (OPP). Zij kunnen hiervoor hun eigen leerling-administratiesysteem gebruiken (ParnasSys, Esis en Dotcom).

Het OPP bestaat in elk geval uit:

- de gegevens van de leerling, zijn ouders en de school, de reden voor het OPP
- een handelingsdeel met overzicht van stimulerende en belemmerende factoren, de ondersteuningsbehoeften en ontwikkelingsdoelen van een leerling

Ter ondersteuning bij het opstellen van een OPP is een aantal formats beschikbaar, zie bijlage 3.7, 3.8.1, -2 en -3.

3.2.3 Regionaal steunpuntteam

Scholen kunnen zich laten ondersteunen door het regionale steunpunt in hun regio (zie bijlage 3.9 voor een beschrijving van het steunpuntteam). De steunpuntcoördinator heeft goed zicht op welke expertise beschikbaar is en wat nodig is om de ondersteuningsbehoeften van een leerling in kaart te brengen en hem, de groep en de leerkracht te helpen en de school te ondersteunen. En kan de inzet van de experts van het steunpunt (themaspecialisten) snel organiseren.

In het meerjarenplan actualiseren we de functieomschrijving van de steunpuntcoördinator en van de leden van het steunpuntteam.

3.2.4 Extra ondersteuning voor het jonge kind

Als voor de start op de basisschool duidelijk is dat de schoolcontext moet worden aangepast aan wat een kind nodig heeft, dan neemt de voorschoolse voorziening contact op met de contactpersoon Jonge Kind (CJK) van de werkorganisatie van het samenwerkingsverband.

De CJK ondersteunt de voorschoolse voorziening en ouders dan met advies over de ondersteuningsbehoeften, zodat een kind zo goed mogelijk kan starten op een school in de buurt. De voorschoolse voorziening gebruikt hiervoor een overdrachtsformulier (zie bijlage 3.10) en zorgt bij plaatsing bij een school voor overdracht en afstemming met de steunpuntcoördinator.

De CJK onderhoudt contact met de voorschoolse voorzieningen om ontwikkelingen te bespreken en geïnformeerd te worden over de kinderen die binnenkort toe zijn om de stap naar het basisonderwijs te maken. Om te focussen op preventie, gaan we samen met gemeenten meer aandacht besteden aan voorschoolse samenwerking.

3.3 Extra ondersteuning specialistisch (niveau 3)¹²

Kan een school ondanks inzet van extra ondersteuning en aanpassing van de context niet genoeg tegemoet komen aan de ondersteuningsbehoeften van een leerling? En als onderzocht is dat een andere reguliere basisschool dit ook niet kan? Dan kan het speciaal (basis)onderwijs (tijdelijk) extra en specialistische ondersteuning bieden.

De scholen voor speciaal basisonderwijs staan in de vier regionale steunpunten in ons samenwerkingsverband en bieden onderwijs aan leerlingen met ondersteuningsvragen op het gebied van leren, sociale competenties en taak/werkhouding. In drie van de vier regionale steunpunten vind je ook scholen voor speciaal onderwijs. Zij zijn er voor leerlingen met onbegrepen of moeilijk verstaanbaar gedrag¹³ of met een lichamelijke, verstandelijke of meervoudige beperking. De komende jaren zetten we met gespecialiseerde, reguliere scholen én de werkorganisatie stappen om expertise te bundelen in de regionale steunpunten, zodat scholen hiervan gebruik kunnen maken.

3.3.1 Naar het speciaal (basis)onderwijs: hoe gaat dat?

Voor plaatsing in een school voor speciaal (basis)onderwijs is een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) nodig. De school/het schoolbestuur vraagt die aan bij de werkorganisatie van het samenwerkingsverband. Hiervoor is overeenstemming nodig tussen het schoolbestuur, de steunpuntcoördinator en ouders (in zeer specifieke situaties is het mogelijk af te wijken van overeenstemming met ouders).

De werkorganisatie van het samenwerkingsverband heeft een Toelaatbaarheidsadviescommissie voor toelaatbaarheid (TLA)¹⁴ die de aanvragen beoordeelt en de directeur-bestuurder adviseert over het al dan niet afgeven van de TLV en de onderwijsvorm, de duur van plaatsing en de bekostigingscategorie. Zie voor de procedure en het aanvraagformulier bijlage 3.11.1, 3.11.2 en 3.11.3.

Zijn ouders en/of de school het niet eens met de beslissing van de directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband, dan kunnen zij een bezwaar indienen en volgt een bemiddelingsgesprek. Zie voor de bemiddelings- en bezwaarprocedure bijlage 3.12.

Houden ouders en/of de school hierna bezwaar tegen het besluit, dan wordt dit bezwaar doorgezet naar de Landelijke geschillencommissie. Meer informatie is te vinden op www.onderwijsgeschillen.nl, kijk bij de Landelijke Bezwaarcommissie Toelaatbaarheidsverklaring sbo/(v)so.

¹² Scholen voor kinderen die slechtziend of blind zijn (cluster 1) of slechthorend of doof zijn (cluster 2) vallen niet onder de Wet passend onderwijs en horen daarmee wettelijk gezien niet tot ons samenwerkingsverband. Wij werken uiteraard nauw samen met deze clusters.

¹³ Moeilijk verstaanbaar gedrag is gedrag dat we als professional niet meteen begrijpen. Het gedrag is bijvoorbeeld onverwacht of past in de ogen van de professional niet in de context. Het is vaak een uiting van een emotie of bepaalde gemoedstoestand.

¹⁴ Vanaf dit ondersteuningsplan wordt gekozen voor de term TLA-commissie, omdat de directeur-bestuurder besluit.

3.3.2 Terugkeerbeleid

Terugkeerbeleid is vanaf dit ondersteuningsplan onderdeel van het beleid (zie bijlage 3.13).

Scholen voor gespecialiseerd onderwijs volgen de ontwikkeling van iedere leerling goed. Elke twee tot drie jaar overwegen school, ouders en de werkorganisatie van het samenwerkingsverband hoe en waar het beste tegemoet gekomen kan worden aan de ondersteuningsbehoeften van de leerling.

Omdat we werken aan inclusiever onderwijs geeft het samenwerkingsverband alleen tijdelijke toelaatbaarheidsverklaringen voor het speciaal (basis)onderwijs af. Loopt zo'n TLV af, dan vindt onderzoek plaats of ondersteuning in het speciaal (basis)onderwijs nodig blijft of dat een leerling thuisnabij op een reguliere school – al dan niet met extra ondersteuning – onderwijs kan volgen. We gaan met ouders, school en de steunpuntcoördinator in gesprek over hoe kansrijk plaatsing in regulier onderwijs voor de leerling is.

Sinds augustus 2020 geldt voor leerlingen die met een TLV in groep 1, 2 of 3 starten in het speciaal (basis)onderwijs, dat actief gesproken wordt over terugkeer naar de verwijzende school. Tijdens de plaatsing blijft de verwijzende reguliere school actief betrokken. Hoe dat gebeurt, werkt het BORS uit op basis van de kaders in de bijlage 3.13.

3.3.3 Herindicatie

Bij herindicatie van een TLV, overwegen we of verlenging nodig is. Dit kan wanneer de periode van de afgegeven TLV afloopt, maar ook wanneer er in het gespecialiseerd onderwijs een tussentijdse wijziging van de lopende TLV wenselijk is.

Maakt een leerling de overstap naar het regulier onderwijs, dan is een herindicatie of verlenging niet nodig en vervalt de TLV. Bij plaatsing in het regulier onderwijs kan worden aangegeven dat een (tijdelijk) HGO-arrangement gewenst is. Blijkt verlenging na bespreking met school, ouders, eventueel de leerling en de steunpuntcoördinator noodzakelijk, dan wordt de TLV voor een periode verlengd.

Voor leerlingen vanaf groep 6 wordt de TLA-commissie uitgebreid met een deskundige van het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs.

Vanaf het schooljaar 2022-2023 werkt het speciaal (basis)onderwijs met een vernieuwde herindicatieprocedure (zie bijlage 3.14).

**(Door)ontwikkeling
richting inclusiever
onderwijs**

Beleidsontwikkeling
samenwerkingsverband

4 (Door)ontwikkeling richting inclusiever onderwijs

Vanuit onze leidende principes blijven we (door)-ontwikkelen: wat is nodig om stappen te zetten richting inclusiever onderwijs?

4.1 Samen leren, samen innoveren

Om te zorgen dat iedere leerling gelijke ontwikkelkansen krijgt en daar waar nodig zo thuisnabij mogelijk gebruik kan maken van passende (onderwijs)ondersteuning, maken we ons onderwijs inclusiever. Hiervoor is samenwerking noodzakelijk. Vanuit ieders eigen rol en expertise kijken we wat nodig is om het onderwijs en de ondersteuning zo te organiseren dat iedere leerling kan meedoen. We leren van en met elkaar. We kijken samen hoe we nog beter gebruik kunnen maken van de al beschikbare expertise en hoe we die zo goed mogelijk kunnen laten aansluiten bij de vraag en behoefte van scholen.

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

Onderwijsprofessionals vergroten hun kennis en versterken hun vaardigheden en houding, om zo inclusiever onderwijs verder vorm te geven. De werkorganisatie van het samenwerkingsverband ondersteunt schoolbesturen bij het vormgeven hiervan met een centraal professionaliseringsaanbod. Dit komt tot stand na inventarisatie van wensen van scholen. Naast dit centrale aanbod, kunnen scholen ook in-company-trajecten voor het gehele schoolteam aanvragen.

4.1.2 LEF event

Er gebeuren al veel mooie dingen in ons samenwerkingsverband die anderen kunnen inspireren bij het vormgeven van inclusiever onderwijs. Goede praktijkvoorbeelden uit onze scholen zetten we graag in de kijker tijdens ons jaarlijkse LEF event.

4.1.3 Samen op weg naar expertisecentra

Schoolbesturen en de werkorganisatie van het samenwerkingsverband onderzoeken de mogelijkheden voor intensievere samenwerking tussen de scholen voor speciaal (basis)onderwijs en de scholen voor regulier onderwijs. Dit doen wij onder andere via samenwerkingsprojecten. Om toe te groeien naar inclusiever onderwijs, is het wenselijk dat gespecialiseerde, reguliere scholen én de werkorganisatie van het samenwerkingsverband zich samen ontwikkelen tot expertisecentra in de regionale steunpunten. Dit werken we uit in het meerjarenplan en de steunpuntplannen.

4.2 Drietrapsoplossing

Schoolbesturen en de werkorganisatie van het samenwerkingsverband vormen een netwerkorganisatie en bevinden zich apart en samen in een breed krachtenveld. Alhoewel we aan gemeenschappelijke doelen werken, is het spreken van dezelfde taal vaak ingewikkeld. Het samenwerkingsverband als netwerkorganisatie bevindt zich in een behoorlijk complexe omgeving, dat maakt dat het behalen van onze doelen en het veranderen tijd kost.

Naar aanleiding van conclusies uit een kwantitatief en kwalitatief onderzoek (voorjaar 2020) over de toename van arrangementen en toelaatbaarheidsverklaringen in ons samenwerkingsverband, is de zogenoemde drietrapsoplossing ontwikkeld (zie bijlage 4):

1. invoering van generieke maatregelen - gekoppeld aan doelstellingen uit het ondersteuningsplan - die vooral bedoeld zijn voor **korte termijn**-effecten om te komen tot een sluitende meerjarenbegroting
2. uitwerking van oplossingsrichtingen door het bestuurlijk overleg regionaal steunpunt (BORS) om beleid-, systeem- en cultuurveranderingen te realiseren voor effecten op de **langere termijn** - van passend onderwijs naar inclusiever onderwijs
3. ontwikkeling op processen: door beleid- en systeemveranderingen te verbinden aan de dialoog en gedragsverandering, ontstaat een **cultuurverandering** - van passend onderwijs naar inclusiever onderwijs

De generieke maatregelen zijn ingevoerd in 2020 en hebben resultaten. In 2022 hebben we deze resultaten geëvalueerd. De oplossingsrichtingen zijn ook uitgewerkt, maar vragen nog om doorontwikkeling binnen de scholen. De ontwikkeling op processen is in combinatie met andere oplossingsrichtingen de grootste uitdaging richting 2026.

4.3 Beleidsontwikkeling: samen met onderwijsprofessionals

In het samenwerkingsverband onderzoeken, ontwikkelen en ondersteunen we onderwerpen die kunnen leiden tot beleid(voorstellen). Voorbeelden hiervan zijn: 'Onderwijs aan leerlingen die hoogbegaafd zijn' en 'Passend onderwijs aan nieuwkomers'. Inmiddels is dit beleid vastgesteld beleid geworden.

Ontwikkelingen die we nu uitwerken:

- een gespecialiseerd arrangement voor kinderen die (nog) niet toe zijn aan onderwijs - dit realiseren we samen met gemeenten in de regio FoodValley (De opstapklas)
- een onderwijsaanbod voor kinderen in hospice Binnenveld
- samenwerking schoolpilots
 - inzet jeugdhulp door gemeente in reguliere scholen¹⁵
 - inzet jeugdhulp waaronder jeugd-GGZ door gemeente in gespecialiseerde scholen
- ondersteuning inclusiever onderwijs: regulier en gespecialiseerd onderwijs trekken samen op (zoals IKC vorming in Veenendaal en inclusiever onderwijs Ede)
- onderzoek naar 'Grip op de onderstroom'
- vernieuwing van ons kwaliteitsbeleid
- 'Van residentiële plaatsing naar TLV'
- inzet van een leerkracht speciaal onderwijs in een reguliere school voor twee jaar (Stergroep)

³ Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor exploitatie, onderhoud en aanpassingen van het schoolgebouw. De gemeente voor nieuwbouw en uitbreiding.

⁴ Lokaal team is verzamelterm voor: CJG, jeugdconsulent, wijkteam, sociaal team et cetera.

¹⁵ Met behulp van data jeugdhulp en SWV op een geselecteerd aantal scholen schoolpilots starten en daarmee kinderen samen eerder en beter ondersteunen, met als bijvangst het beroep op GGZ verminderen.

Bedrijfsvoering

Beheer en organisatie

5 Bedrijfsvoering

Hoe wordt ons samenwerkingsverband bestuurd en hoe zijn toezicht, governance en medezeggenschap geregeld?

5.1 Governance

5.1.2 Algemene ledenvergadering (ALV): beleid en toezicht

De 31 samenwerkende schoolbesturen in ons samenwerkingsverband vormen samen een vereniging en zijn daarmee de leden van het samenwerkingsverband. De algemene ledenvergadering (ALV) is het beleidsbepalend orgaan van de vereniging. De ALV stelt onder meer het ondersteuningsplan, de begroting en het jaarverslag vast.

Het huishoudelijk reglement van de ALV, waarin onder meer wordt opgenomen welke onderwerpen centraal en welke decentraal kunnen worden uitgewerkt en wat de rol van het bestuurlijk overleg regionaal steunpunt (BORS) is, is in ontwikkeling en wordt na vaststelling door de ALV opgenomen in bijlage 5.5.

5.1.2 Raad van Toezicht (RvT)

De Raad van Toezicht (RvT) bestaat sinds februari 2022 en houdt toezicht op de vereniging. Zo volgt de raad onder meer de algemene gang van zaken in de vereniging en de met haar verbonden organisaties en houdt toezicht op het beleid van het bestuur.

Een document van toezicht, waarin toezichtvisie, toezichtkader en toetsingskader worden ontwikkeld door de directeur-bestuurder en de RvT. Na verkregen advies van de ALV stelt de RvT dit document vast (statuten, artikel 11, lid 5) en wordt het opgenomen in bijlagen 5.1.

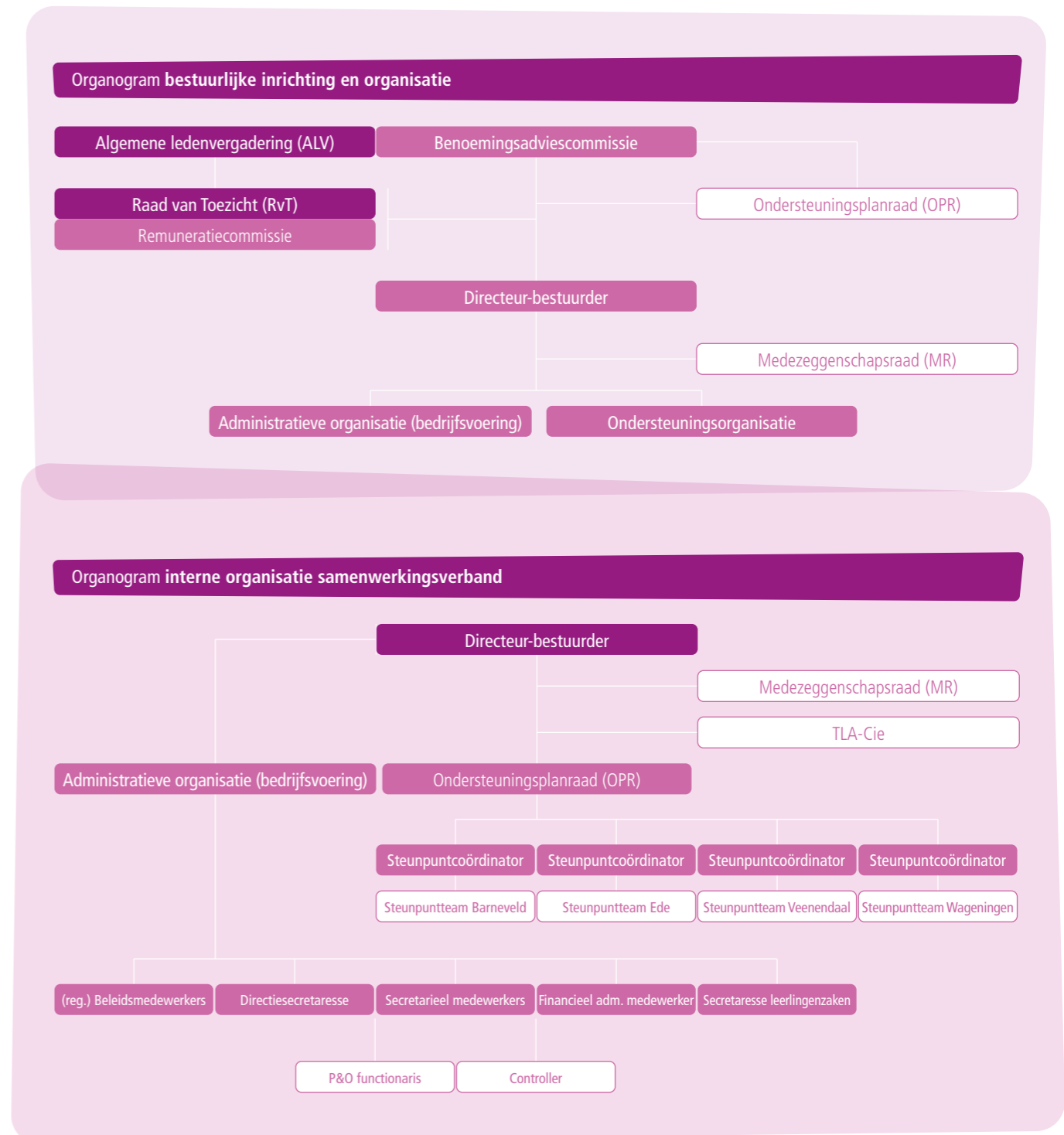
5.1.3 Bestuur van het samenwerkingsverband: bevoegd gezag

Het bestuur van het samenwerkingsverband is het bevoegd gezag en is belast met het besturen van de vereniging. De directeur-bestuurder is daarmee verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitvoering van het beleid en geeft leiding aan de werkorganisatie van het samenwerkingsverband en de dagelijkse gang van zaken.

Het bestuur legt het ondersteuningsplan, de begroting en het jaarverslag voor aan de ALV ter vaststelling. Dit alles is vastgelegd in de statuten (bijlage 5.2) en het bestuursreglement (bijlage 5.3). De directeur-bestuurder werkt binnen de kaders van: het ondersteuningsplan, het meerjarenplan, de begroting en het toezicht- en toetsingskader.

5.2 Inrichting werkorganisatie samenwerkingsverband

Er is een onderscheid tussen de bestuurlijke organisatie en de interne inrichting van de werkorganisatie van het samenwerkingsverband:

5.3 Eigenaarschap en verantwoordelijkheid van schoolbesturen

Schoolbesturen zijn lid van het samenwerkingsverband en stellen conform de statuten (vastgesteld in januari 2022) tijdens een ALV het ondersteuningsplan, de begroting en het jaarverslag vast. Volgens diezelfde statuten en het bestuursreglement (vastgesteld in maart 2022) ontwikkelt de directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband beleid en voert vastgesteld beleid en doelstellingen uit het ondersteuningsplan uit.

Schoolbesturen zijn eindverantwoordelijk voor het reilen en zeilen van de organisatie en voor de kwaliteit van het onderwijs. De Inspectie van het Onderwijs voert hierop het externe toezicht, onder meer op de basiskwaliteit.

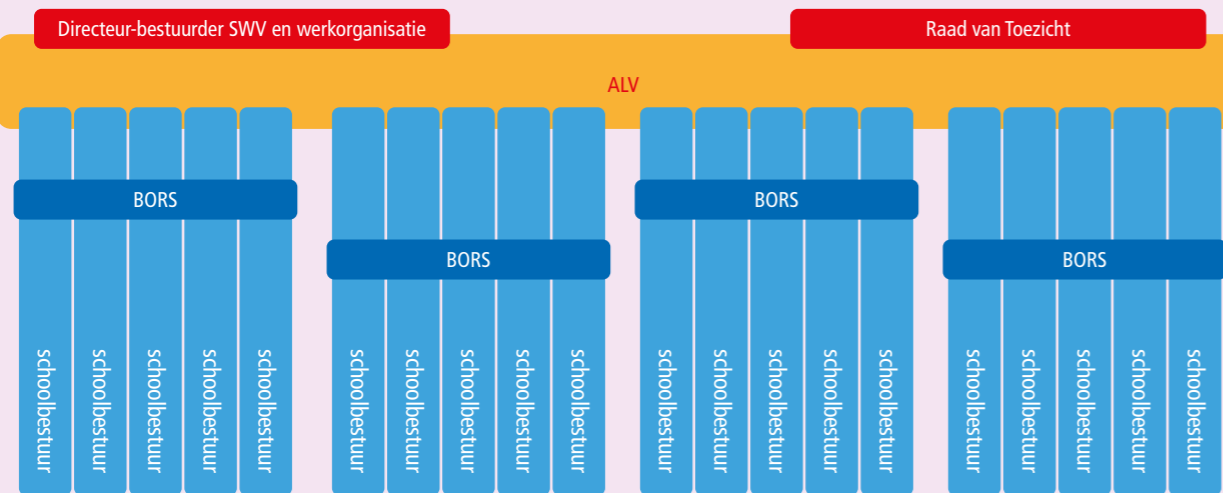
Schoolbesturen zijn ook verantwoordelijk voor het behalen van doelen uit het vastgestelde ondersteuningsplan. Denk aan de kwaliteit van de basisondersteuning, de ondersteuningsstructuur en de zorgplicht.

Schoolbesturen ontvangen hiervoor ondersteuningsbekostiging en leggen hierover jaarlijks verantwoording af aan het bestuur van het samenwerkingsverband.

Schoolbesturen werken samen in een bestuurlijk overleg regionaal steunpunt (BORS) en doen dit vanuit de leidende principes, vanuit door de ALV vastgesteld beleid en vanuit doelstellingen in het vastgestelde ondersteuningsplan. Zij werken in een steunpuntplan activiteiten uit (doel, resultaatverwachting, resultaat eigenaar en monitoring) en voeren jaarlijks een gesprek in het BORS in aanwezigheid van de directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband.

De aangesloten schoolbesturen van ons samenwerkingsverband hebben dus op verschillende niveaus verantwoordelijkheden, gerelateerd aan de leidende principes en aan de uitvoering van beleid en het ondersteuningsplan: schoolbestuurlijk, BORS en ALV.

Samenwerkingsverband

5.3.1 Schoolbestuurlijke verantwoordelijkheden

Schoolbesturen zijn onder meer verantwoordelijk voor:

- de uitvoering van:
 - de wettelijke zorgplicht voor leerlingen met een extra ondersteuningsvraag (bijlage 2.2.1)
 - wetgeving over schorsing en verwijdering (Schorsen en verwijderen in het basisonderwijs | Schorsen en verwijderen | Inspectie van het onderwijs (onderwijsinspectie.nl))
 - melding van afwijking van onderwijstijd (bijlage 5.4)
- het inrichten van de ondersteuningsstructuur binnen de school, het (samen met partners) inrichten van een bovenschoolse ondersteuningsstructuur in het regionaal steunpunt, de vertaling van het ondersteuningsplan en het regionaal steunpuntplan naar het eigen strategisch beleidsplan
- het op orde houden van de kwaliteit van de basisondersteuning in de eigen scholen (zie hoofdstuk 3)
- een actueel schoolondersteuningsprofiel (SOP) voor elke school
- bevordering van de kwaliteit van het onderwijsaanbod
- bevordering van de handelingsbekwaamheid van onderwijsprofessionals
- het mede voorkomen van en/of terugdringen van thuiszitten onder meer door middel van het melden van (dreigende) thuiszitters
- meewerken aan de uitvoering van de procedure escalatieladder en doorzettingskracht (bijlagen 2.4.1 en 2.4.2)
- verantwoording van de (ondersteunings)middelen die het bestuur ontvangt van het samenwerkingsverband

5.3.2 Verantwoordelijkheden decentraal (bestuurlijk overleg regionaal steunpunt)

Om samen nog beter uitvoering te geven aan de missie, visie en leidende principes en dit af te stemmen op wat in de regio nodig is, is er per regionaal steunpunt een bestuurlijk overleg regionaal steunpunt (BORS) ingericht. Zie voor de taken, verantwoordelijkheden en communicatiestructuur van het BORS het huishoudelijk reglement van de algemene ledenvergadering (ALV), bijlage 5.5.

Schoolbestuurders in een BORS 'vertalen' de centrale kaders van het ondersteuningsplan naar hun regio en maken een regionaal steunpuntplan (zie toelichting in bijlage 5.6).

In het regionaal steunpuntplan staan regionale activiteiten (gekoppeld aan het ondersteuningsplan) en de gewenste resultaten. Aan deze activiteiten en doelstellingen wordt ook een begroting gekoppeld. Er is een handleiding gemaakt en er zijn toetsingscriteria opgesteld om de schoolbestuurders in het BORS te ondersteunen bij het maken van hun regionaal steunpuntplan, zie bijlage 5.7.

Met deze ontwikkeling werken we aan een ander verdeelmodel. Het hybridemodel met drie elementen (schoolmodel, expertisemodel en leerlingmodel) zal waarschijnlijk plaatsmaken voor een hybridemodel met twee elementen (schoolmodel en expertisemodel), waarbij het gesprek over de consequentie van het afschaffen van het leerlingmodel nog gaande is. Onderzoek naar eventuele wijziging van het expertisemodel en de consequenties daarvan worden later toegevoegd als bijlage bij dit ondersteuningsplan.

Vanaf januari 2023 legt het BORS elk jaar verantwoording af over de ontvangen middelen voor uitvoering van het regionaal steunpuntplan. Dit gebeurt door schoolbesturen onderling, via het dashboard van Perspectief op school (POS) en in aanwezigheid van de directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband.

5.3.3 Verantwoordelijkheden centraal (op niveau samenwerkingsverband)

De werkorganisatie van het samenwerkingsverband heeft de regie en verantwoordelijkheid over:

- een dekkend aanbod van de onderwijsondersteuning
- het opstellen en uitvoeren van het ondersteuningsplan
- heldere uitgangspunten voor de basisondersteuning (zie hoofdstuk 3)
- heldere uitgangspunten voor het OPP (zie bijlage 3.7)
- een eenduidig format voor een schoolondersteuningsprofiel gebruiken
- streefcijfers vaststellen voor 'zeer' specialistische arrangementen, dan wel deelnamepercentage in het regulier onderwijs
- afstemming tussen scholen voor speciaal (basis)onderwijs
- doelmatige en rechtmatige besteding van overheidsmiddelen
- goede planning, monitoring en controle van besteding van ondersteuningsmiddelen
- inrichting van ondersteuningsprocessen (toedeling van middelen, aanvraag, beoordeling en toewijzing van extra ondersteuning en toelaatbaarheid tot het speciaal (basis)onderwijs)
- regelen van 'doorzettingskracht' (zie bijlage 2.4.2)
- inrichting van regionale steunpunten
- aansluiting bij gemeentelijk beleid, voeren van OOGO op de thema's samenwerking jeugdhulp, jeugd-GGZ en onderwijs, leerplicht, leerlingenvervoer en huisvesting
- informatie voor ouders op het niveau van het samenwerkingsverband
- een bemiddelings- en bezwaarprocedure (zie bijlage 3.12)
- medezeggenschap (OPR en MR) op het niveau van het samenwerkingsverband inrichten (zie paragraaf 5.4)

5.4 Medezeggenschap is goed geregeld

Medezeggenschap is in ons samenwerkingsverband op twee niveaus geregeld: in de ondersteuningsplanraad (OPR) en de medezeggenschapsraad (MR). Beide organen hebben recht op informatie, recht op overleg en initiatiefrecht.

5.4.1 OPR

De ondersteuningsplanraad (OPR) bestaat bij voorkeur uit minimaal acht leden vanuit de aangesloten scholen met tenminste twee ouders. De voorkeursverhouding is vier ouders en vier teamleden.

De OPR stemt in met het ondersteuningsplan. Daarnaast stemt de OPR zo'n vijf keer per jaar af met de directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband over onder meer:

- het jaarplan
- de begroting
- het jaarverslag
- actuele thema's

De inrichting en taken van de OPR staan beschreven in de OPR-statuten en het huishoudelijk reglement van de OPR, zie bijlagen 5.8 en 5.9.

5.4.2 MR

De medezeggenschapsraad (MR) bestaat uit vijf leden, waarvan minimaal twee medewerkers, aangevuld met steunpuntteamleden. De MR vertegenwoordigt medewerkers die in dienst zijn bij de werkorganisatie van ons samenwerkingsverband en die langer dan zes maanden bij ons zijn gedetacheerd of worden ingehuurd.

In overleg met de MR ligt het accent van de afstemming op onderwerpen die medewerkers direct aangaan. Dit zijn vooral de instemmings- en adviesonderwerpen die niet bij de OPR zijn ondergebracht. Meer over de inrichting en taken van de MR staat beschreven in de MR-statuten en het huishoudelijk reglement van de MR, zie bijlage 5.10 en 5.11.

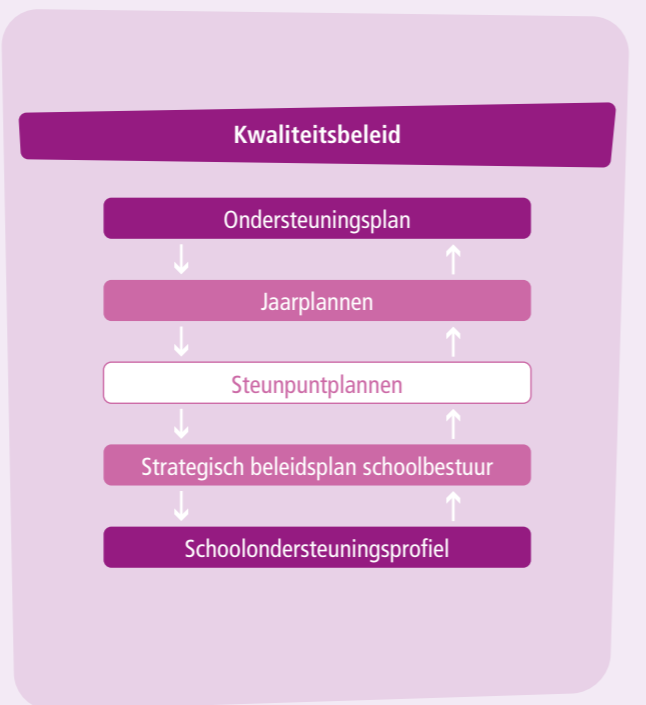
5.5 Kwaliteitsbeleid

In ons samenwerkingsverband willen we dat inclusiever onderwijs van goede kwaliteit is. Daarom monitoren we de ontwikkelingen en doelstellingen en evalueren ons beleid en onze activiteiten. Dit doen we aan de hand van afgesproken procedures en met behulp van ondersteunende systemen en metingen. Daarnaast beschrijft het kwaliteitsbeleid hoe wij ons verantwoorden.

Het kwaliteitsbeleid was aan vernieuwing toe en is aangepast. Het strategisch kwaliteitsmanagement sluit aan op het ondersteuningsplan en richt zich op het werken met cyclische kwaliteitsactiviteiten die in samenhang worden uitgevoerd om de ambities en doelen van het ondersteuningsplan te realiseren. Lees meer in bijlage 5.12.

Onderdelen van het kwaliteitsbeleid zijn onder meer:

- de evaluatie van arrangementen en toelaatbaarheidsverklaringen
- verantwoording van schoolbesturen over de ontvangen middelen
- jaargesprekken en bestuursgesprekken
- het schoolondersteuningsprofiel
- termijnrapportages
- het jaarverslag

5.6 Planning- en controlcyclus

De planning- en controlcyclus is afgestemd op (de doelen in) het ondersteuningsplan en is onderdeel van het totale kwaliteitsbeleid van het samenwerkingsverband.

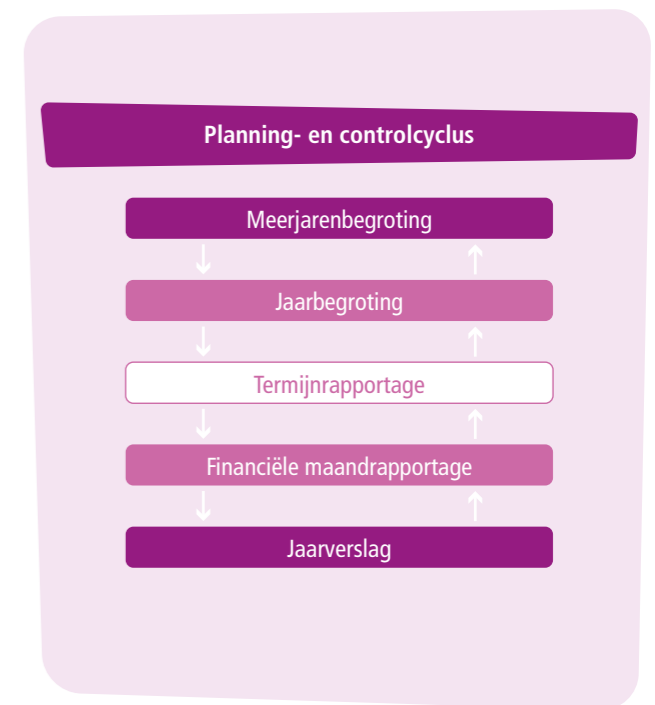
De directeur-bestuurder biedt de begroting en het meerjarenperspectief elk jaar in november/december aan bij de ALV.

Drie keer per jaar legt de directeur-bestuurder verantwoording af over het financieel beleid in de termijnrapportages en dat gebeurt jaarlijks ook in het jaarverslag (met de onderdelen bestuursverslag, jaarrekening en de continuïteitsparagraaf).

De directeur-bestuurder laat zich maandelijks informeren over de financiële stand van zaken van het samenwerkingsverband via een financiële rapportage.

In onze begroting staat welke middelen ons samenwerkingsverband krijgt en hoe wij die besteden. Wij verdelen deze middelen in ons samenwerkingsverband nog volgens het zogenoemde hybridemodel. Onderzoek loopt naar het gewenste allocatiemodel voor de toekomst. Nadat de richting is vastgesteld in de ALV, een plan van aanpak is gemaakt en goedgekeurd, zal dit onderdeel worden toegevoegd aan de bijlagenbundel. De begroting en het meerjarenperspectief zijn te vinden in bijlage 5.13.

De wijze van arrangeren en de inzet van expertise vanuit het regionaal steunpunt gaan mogelijk veranderen naar aanleiding van een onderzoek. Het besluit hierover (en plan van aanpak) worden als bijlage aan de bijlagenbundel van het ondersteuningsplan toegevoegd (zie ook 3.2.1).

5.6.1 De verwijzer betaalt mee

Onze ambitie voor inclusiever onderwijs vertaalt zich in een gewenst percentage leerlingen dat onderwijs volgt in het regulier onderwijs. Realiseren we die ambitie niet of slechts gedeeltelijk, dan wordt het verschil in lasten tussen realiteit en ambitie financieel verrekend met de schoolbesturen. Verwijzingen van de afgelopen drie jaar tellen mee en worden via een rekenmodel omgezet naar een factuur (behoudens vooraf benoemde uitzonderingen). Zo betalen schoolbesturen dus mee aan de verwijzingen naar het speciaal (basis)onderwijs. Zie bijlage 5.14 voor uitgebreidere informatie.

5.6.2 Bekostiging van toelaatbaarheidsverklaringen

Het speciaal basisonderwijs (sbo) en het speciaal onderwijs (so) zijn voorzieningen in en van ons samenwerkingsverband. Elke school krijgt basisbekostiging voor het onderwijs aan een leerling. Dat geldt ook voor scholen voor speciaal (basis)onderwijs (s(b)o).

Het samenwerkingsverband geeft TLV's af en is wettelijk verplicht om de ondersteuningsbekostiging voor leerlingen met een toelaatbaarheidsverklaring over te dragen aan de scholen voor speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs. De teldatum voor bekostiging van het volgende kalenderjaar is op 1 februari (de formele ingangsdatum van de vereenvoudiging van bekostiging is 1 januari 2023).

Ontstaat de situatie dat wij in ons samenwerkingsverband onvoldoende geld krijgen om aan de overdrachtsverplichting speciaal onderwijs (zware ondersteuning) te kunnen voldoen, dan dragen alle schoolbesturen bij aan de bekostiging. Dit is wettelijk geregeld en geldt tot 1 januari 2023. Vanaf 1 januari 2023 geldt dat het schoolbestuur van het speciaal onderwijs niet hoeft mee te betalen aan de bekostiging van de overdrachtsverplichting so.

Als gevolg van de vereenvoudiging bekostiging hebben we een vangnetbepaling voor aanvullende bekostiging. Deze vangnetbepaling is er voor scholen in het gespecialiseerd onderwijs, als sprake is van bovenmatige groei (meer dan gemiddelde toename van het aantal ingeschreven leerlingen met een TLV na 1 februari). Hierbij wordt het landelijke model dat is opgesteld op initiatief van het Steunpunt Passend Onderwijs¹⁶ gevolgd. Zie bijlage 5.15 voor een verdere uitleg. Ook is meer informatie en een 'handreiking vangnetbepaling' te vinden op www.steunpuntpassendonderwijs-povo.nl

5.7 Inspectie houdt toezicht

De Inspectie van het Onderwijs houdt toezicht op de samenwerkingsverbanden. Het waarderingskader dat de inspectie hiervoor gebruikt, kent twee kwaliteitsgebieden, met elk drie standaarden. Uit de beoordeling van de standaarden van de twee kwaliteitsgebieden blijkt of het bestuur van het samenwerkingsverband in staat is om met zijn (be)sturing de basiskwaliteit van het samenwerkingsverband te realiseren, te waarborgen en verder te ontwikkelen.

Daarnaast kijkt de inspectie of een van de aangesloten scholen onder verscherpt toezicht staat. Is dit zo, dan kijkt de inspectie extra kritisch naar hoe ondersteuning voor leerlingen is geregeld. Ook kijkt de inspectie of het aantal scholen met verscherpt toezicht niet afwijkt van het landelijk gemiddelde. In ons samenwerkingsverband is hiervan geen sprake. Meer informatie is te vinden op www.onderwijsinspectie.nl

5.8 Bescherming persoonsgegevens goed geregeld

Ons samenwerkingsverband gaat zorgvuldig om met persoonsgegevens en privacygevoelige informatie. De organisatie van het samenwerkingsverband voldoet aan de actuele wet- en regelgeving, zoals de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Scholen en schoolbesturen hebben hiervoor hun eigen beleid opgezet.

Omdat het belangrijk is dat leerlingen en hun ouders/verzorgers erop kunnen vertrouwen dat er zorgvuldig omgegaan wordt met hun privacy, zijn afspraken over de bescherming van persoonsgegevens en uitwisseling van informatie met de organisatie van het samenwerkingsverband vastgelegd. Hoe wij omgaan met informatiebeveiliging en welke rechten betrokkenen hebben, staat in een privacy statement voor ouders (bijlage 5.16.1) en de procedure 'rechten van betrokkenen' (bijlage 5.16.2).

¹⁶Steunpunt Passend Onderwijs heeft een werkgroep, bestaande uit de PO-Raad, de VO-Raad, de Sectorraad GO, Netwerk LPO en de Sectorraad swv vo, gevraagd een handreiking op te stellen.

onderwijs dat past

